

Vyjadrenie k stanovisku Obce Beluša zo dňa 21.2.2014

1. Obec Beluša pred vydaním stanoviska k správe ohodnotení vplyvov podrobne preskúmala všetky jej kapitoly, ako aj vplyvy na ovzdušie, hlukovú situáciu, vodné pomery, vplyv na biotu, na krajinu, dopravu, urbánny komplex, historické a kultúrne pamiatky, vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch a naďalej má za to, že správa podstatne vplyvy neuvádza. Nikde v správe nie je špecifikovaný vplyv na občanov žijúcich v obci Beluša, ktorá má viac ako 6 tisíc obyvateľov. Hodnotenie sa venuje takmer výhradne len časti Belušké Slatiny a Čerencové. Táto skutočnosť pri spracovaní správy nebola vzatá do úvahy. Obec Beluša trvá na tom, že vplyv na obyvateľov všetkých častí obce a ich životné prostredie je podstatný a v hodnotiacej správe bol hrubo zanedbaný (jedná sa najmä o vplyv dopravy).

Hodnotenie zdravotných rizík zo životného prostredia na obyvateľstvo bolo vypracované odborne spôsobilou osobou, pričom ako východiskové podklady pre spracovanie hodnotenia boli použité rozptylová a hluková štúdia, v ktorých bol zhodnotený aj negatívny nepriamy vplyv dopravy na obytnú zónu Belušké Slatiny (ovzdušie, hluk) a osadu Čerencové (hluk). Zo záverov uvedených štúdií vyplýva, že navrhovaná činnosť nepredstavuje zvýšenie zdravotného rizika pre obyvateľov Belušských Slatín a Čerencového. Nakoľko sa ostatné časti zastavaného územia obce Beluša nachádzajú vo väčšej vzdialenosti od lomu, taktiež je možné predpokladať, že navrhovaná činnosť nebude predstavovať zvýšenie zdravotného rizika pre týchto obyvateľov.

Na zasadaní Komisie ochrany verejného poriadku, životného prostredia, obchodu a CR obce Beluša dňa 22.01.2014 bola predložená správa o meraní úrovne znečistenia ovzdušia, ktorú vypracovala špecializovaná organizácia na základe objednávky obce Beluša za účelom zhodnotenia stavu ovzdušia v obci. Komisia konštatovala, že podľa výsledkov merania a normovo stanovených horných limitov, je znečistenie vzduchu v obci Beluša prijateľné a pod hranicou limitov (Spravodaj nezávislého občianskeho združenia Naša Beluša, číslo I, január 2014, str. 6-7).

Vplyv na dopravu v zastavanom území obce Beluša (kap. C.III.11.2.4., str. 67 až 69 SoH) bol vyhodnocovaný na nasledovných sčítacích úsekoch obce: 94210 (III/06149: Belušké Slatiny), 94212 (III/06149: Čerencové), 94211 (I/61: Beluša, Slatinská ulica), 95321 (I/61: Beluša, ulica Ľudovíta Štúra) a 90027 (I/61: Beluša - Hloža, popri diaľnici D1), ako je to zrejmé aj z mapovej prílohy č. 3 SoH.

2. Kapitola „IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie“ nijaké konkrétne opatrenia k zámeru činnosti obmedzujúce dopady na obec Beluša a jej obyvateľov neuvádza.

Nami navrhnuté opatrenia sa po ich akceptácii, resp. ich doplnení na základe odborného posudku k navrhovanej činnosti, v záverečnom stanovisku z posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie (bod. VI.3. Prílohy č. 12 k zákonu 24/2006 Z. z.), včleňujú do rozhodovacieho procesu a stávajú sa súčasťou ďalších konaní a povoľovacích činností.

3. Opatrenia na ochranu ovzdušia predložené navrhovateľom sa odvolávajú na rozptylovú štúdiu - hodnotenia vplyvu znečistenia ovzdušia (ďalej len r.š.) zameranú na areál lomu, príľahlú chatovú a obytnú zónu v Beluškých Slatinách, ktorá je spracovaná metódou výpočtu z legislatívnych noriem a celoštátnej metodiky pre výpočet znečistenia ovzdušia.

Z toho vyplýva, že štúdia prezentuje hodnoty znečistenia ovzdušia len na teoretickej výpočtovej rovine s nie relevantnými hodnotami udávanými pre výpočet znečistenia ovzdušia danej lokality, nakoľko nebolo vykonávané žiadne kontinuálne meranie znečistenia ovzdušia pri súčasnej prevádzke v mieste lomu a príľahlého okolia, ktorého výsledky by reálne predstavovali stav znečistenia ovzdušia už súčasnej prevádzky a tieto hodnoty by boli zapracované a zohľadnené vo výpočte r.š. navrhovaného zámeru.

Rozptylová štúdia bola vypracovaná odborne spôsobilou osobou.

Na zasadnutí Komisie ochrany verejného poriadku, životného prostredia, obchodu a CR obce Beluša dňa 22.01.2014 bola predložená správa o meraní úrovne znečistenia ovzdušia, ktorú vypracovala špecializovaná organizácia na základe objednávky obce Beluša za účelom zhodnotenia stavu ovzdušia v obci. Komisia konštatovala, že podľa výsledkov merania a normovo stanovených horných limitov, je znečistenie vzduchu v obci Beluša prijateľné a pod hranicou limitov (Spravodaj nezávislého občianskeho združenia Naša Beluša, číslo I, január 2014, str. 6-7).

Aj v samotnom závere spracovateľ r.š. udáva že „Kameňolom sa na obytnej zástavbe v obci Belušké Slatiny negatívne prejaví relatívne vysokou prašnosťou“. Ďalej uvádza že: „V kameňolome nie je zavedené žiadne opatrenie na zníženie úletu TZL. V prípade, ak by bol aplikovaný rozstrek vody by znečisteniu ovzdušia TZL poklesol o 85%“. Žiaľ spracovateľ neuvádza akým spôsobom prišiel k takejto hodnote poklesu znečistenia ovzdušia a aký rozsah jeho realizácie by sa musel uskutočniť aby boli tieto hodnoty reálne splnené.

Uvedené hodnoty poklesu TZI. nemôžeme akceptovať lebo nevychádzajú zo žiadnych konkrétnych technických riešení, ktoré by navrhovateľ v zámere nejakým spôsobom prezentoval a zároveň navrhovateľ v zámere ani nepočíta so žiadnymi nákladmi na realizáciu takýchto opatrení. Z týchto skutočností máme zato, že navrhovateľ sa snaží minimalizovať, alebo dokonca vôbec nerealizovať žiadne opatrenia na zníženie znečistenia ovzdušia.

Informácia:

Všeobecné emisné faktory a všeobecné emisné závislosti pre vybrané technológie a zariadenia (*Vestníky MŽP SR 6/1996, 6/1999, 1/2000, 5/2001, 6/2007*)

II. Všeobecné emisné faktory a všeobecné emisné závislosti pre jednotlivé vybrané technológie a zariadenia

5. Emisné faktory pre kameňolomy a spracovanie kameňa

Emisné faktory pre neodprášené zariadenia v závislosti od vlhkosti materiálu (prírodná vlhkosť)

Proces - zariadenie	Emisné faktory v g TZL/t spracovaného kameňa							
	Vlhkosť v %							
	0-0,5	0,5-1	1-1,5	1,5-2	2-3	3-4	4-5	5-7
Vŕtanie hornín	9	6	4	3	2	1	0,5	0,2
Nakládka rúbaniny	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0
Vykládka rúbaniny	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0
Primárne drvenie	15	10	6,5	4,3	2,4	1,1	0,5	0,2
Primárne triedenie	14	9	6,2	4,1	2,2	1,0	0,5	0,2
Presypy doprav. pásov	2	1,4	0,9	0,6	0,3	0,15	0,07	0,02
Sekundárne drvenie	28	19	13	8,5	4,6	2,1	1,0	0,3
Sekundárne triedenie	27	18	12	8	4,4	2,0	1,0	0,3
Presypy dopr. pásov	4	2,7	1,8	1,2	0,7	0,2	0,14	0,04
Terciárne drvenie (8-4 mm)	53	36	24	16	8,8	4,0	1,8	0,5
Terciárne triedenie	51	35	23	15	8,5	3,8	1,7	0,5
Presypy dopr. pásov	8	5,5	3,7	2,5	1,4	0,6	0,3	0,1
Terciárne jemné drvenie (pod 4 mm)	640	429	288	193	106	48	21	6,5
Terciárne jemné triedenie	604	405	272	182	100	45	20	6,1
Presypy dopr. pásov	33	22	15	10	5,5	2,5	1,1	0,3

Uvedené emisné faktory platia pre neodprášené zariadenia. Pri použití zariadenia na obmedzovanie úletu tuhých znečisťujúcich látok treba množstvo emisií korigovať podľa nameranej alebo výrobcom udanej účinnosti odlučovacieho zariadenia. Pokiaľ takéto údaje nie sú k dispozícii použijú sa nasledovné účinnosti:

textilný filter - 99 %

roztrek vody - 85 %

cyklón - 75 %

Pri určení emisného faktora v závislosti od vlhkosti je treba počítať s voľnou vlhkosťou určenou vysušením materiálu pri 105°C (podľa normy STN 72 0102 základné postupy rozboru silikátov - stanovenie obsahu vody).

Navrhované opatrenia na zabránenie znečistenia ovzdušia nie sú v správe o hodnotení vplyvov špecifikované a sú veľmi schematické. Doplnujúca informácia k týmto faktom je pre obec Beluša aj naďalej nedostatočná.

Opatrenia na zabránenie znečistenia ovzdušia:

- ❖ Počas vrtacích prác zabezpečovať využívanie odlučovacieho zariadenia na obmedzovanie úletu TZL.
- ❖ Dopravné cesty v lome udržiavať a podľa potreby čistiť, v prašnom období skrápať za účelom zníženia prašnosti.
- ❖ Na zníženie prašnosti technologických liniek dodržiavať záväzné opatrenia v zmysle Rozhodnutia SIŽP, IŽP Žilina č. 3791-2857/73/2012Mir zo dňa 31.1.2012 (Prevádzkovať stacionárny zdroj sekundárneho drvenia a triedenia starej linky v súlade s dokumentáciou; priestor sekundárneho drvenia

uzatvoriť) a Rozhodnutia OÚŽP Považská Bystrica č. OÚŽP-2013/01230/CA10,A10 zo dňa 17.9.2013 (Inštalovať príslušné kropiace zariadenie vodou, ktoré musí nepretržite striekať vodu na drvinu počas každej prevádzky; Inštalovať a nastaviť sklopné dopravné pásy tak, že musia nepretržite zabezpečiť minimálnu výšku pádu suroviny počas každej prevádzky).

- ❖ Aj za účelom zabezpečenia čistoty prístupovej komunikácie realizovať stavbu „Lom Mojtín – Odtok povrchových vôd z areálu“, na ktorú bolo vydané OÚ – PB rozhodnutie pod číslom OÚ – PB – OSZP – 2013/00160 -2/ZBI zo dňa 18.12.2013.
 - ❖ Dodržiavať Príkaz riaditeľa č. 04/2010 zo dňa 6.9.2010:
 - prikazovať vodičovi zakrývať plachtou drvené kamenivo,
 - nenakladať drobné drvené kamenivo na vozidlá s netesným nákladným priestorom a na nákladné autá bez plachiet,
 - v prípade vynášania nečistôt na vozovku zabezpečovať zametanie a umývanie vozovky.
-

4. Použitie kropiaceho a zametacieho vozu s vysávačom je nesprávny spôsob riešenia znečistenia cesty III/06149. Čistenie cesty zametáním nie je opatrením na **predchádzanie extrémne vvsokej prašnosti** spojenej so zlou viditeľnosťou na ceste a jej okolí. Pri tak nadmernej ťažkej doprave správa vôbec nerieši ako znečisteniu vozovky predchádzať. Kropením cesty nastáva splachovanie kalu do vodného toku Slatinský potok. Tieto skutočnosti sú známe už z predchádzajúcich rokov ťažby. Doplňujúca informácia k stanovisku obce k hodnotiacej správe nepodáva k tomuto nedostatku hodnotiacej správy nijakú vysvetľujúcu odpoveď.

Použitie samozberného zametacieho a umývacieho vozu je účinný spôsob očisty už znečistenej komunikácie. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že chemické zloženie prírodného vápencového kalu je totožné s okolitým geologickým prostredím. Vyššie uvedené opatrenia na zabránenie znečistenia ovzdušia platia aj na predchádzanie znečistenia komunikácie.

5. Cesta III/06149 je najviac poškodená práve na úseku dobývací priestor - cesta 1/61, Aj napriek všetkým uvádzaným jednaniam, odporúčaniam a posúdeniam je do dnešných dní nezrekonštruovaná. Navrhovateľ, ktorý je bezpochyby svojou činnosťou najväčšou príčinou znehodnotenia vozovky nemôže zmeniť názor obce na zámer rozšírenia ťažby odporúčaním správcovi cesty aby osadil značky, preskúmal stav cesty a riešil spôsoby jej opravy.

Spoločnosť si je vedomá negatívnych vplyvov lomovej dopravy, ktoré sa aj naďalej budú po vzájomnej dohode so správcom cesty č. III/06149 z našej strany kompenzovať.

6. Navrhovateľ v doplňujúcej informácii uvádza, že na hodnotenie vplyvu podľa tohto bodu na dopady dopravy na stav ciest, obyvateľstvo a znečistenie ostatných častí obce Beluša nevyplynula požiadavka podrobnejšie tento vplyv rozpracovať (na základe stanovísk Trenčianskeho samosprávneho kraja. Krajského úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Trenčín, Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Považská Bystrica). K tejto informácii obec Beluša uvádza nasledovné: Obec Beluša žiada zaoberať sa v hodnotiacej správe dopadom na dopravu v obci, stav ciest a parkovísk vrátane obecných, (po ktorých sa nákladné vozidlá s nákladom kamenniva z dobývacieho priestoru už súčasnosti pohybujú) obyvateľstvo a znečistenie ostatných častí obce Beluša. Nie je možné nepovšimnúť si práve dopady na životné prostredie obyvateľov a nezaoberať sa nimi, keď rozšírenie ťažby bude mať významný dopad práve na občanov, ich zdravie a ich životné prostredie. Obec Beluša je oprávnená hájiť svoje záujmy touto žiadosťou, keďže navrhovateľ pravdepodobne zámerne opomenul zahrnúť hodnotenie vplyvu svojej činnosti v DP Beluša práve na samotnú obec Beluša!

Vplyv na dopravu v zastavanom území obce Beluša (kap. C.III.11.2.4., str. 67 až 69 SoH) bol vyhodnocovaný na nasledovných sčítacích úsekoch obce: 94210 (III/06149: Belušské Slatiny), 94212 (III/06149: Čerencové), 94211 (I/61: Beluša, Slatinská ulica), 95321 (I/61: Beluša, ulica Ľudovíta Štúra) a 90027 (I/61: Beluša - Hloža, popri diaľnici D1), ako je to zrejme aj z mapovej prílohy č. 3 SoH.

Hodnotenie zdravotných rizík zo životného prostredia na obyvateľstvo bolo vypracované odborne spôsobilou osobou, pričom ako východiskové podklady pre spracovanie hodnotenia boli použité rozptylová a hluková štúdia, v ktorých bol zhodnotený aj negatívny nepriamy vplyv dopravy na obytnú zónu Belušské Slatiny (ovzdušie, hluk) a osadu Čerencové (hluk). Zo záverov uvedených štúdií vyplýva, že navrhovaná činnosť nepredstavuje zvýšenie zdravotného rizika pre obyvateľov Belušských Slatín a Čerencového. Nakoľko sa ostatné časti zastavaného územia obce Beluša nachádzajú vo väčšej vzdialenosti od lomu, taktiež je možné predpokladať, že navrhovaná činnosť nebude predstavovať zvýšenie zdravotného rizika pre týchto obyvateľov.

Na zasadnutí Komisie ochrany verejného poriadku, životného prostredia, obchodu a CR obce Beluša dňa 22.01.2014 bola predložená správa o meraní úrovne znečistenia ovzdušia, ktorú vypracovala špecializovaná organizácia na základe objednávky obce Beluša za účelom zhodnotenia stavu ovzdušia v obci. Komisia konštatovala, že podľa výsledkov merania a normovo stanovených horných limitov, je znečistenie vzduchu v obci Beluša prijateľné a pod hranicou limitov (Spravodaj nezávislého občianskeho združenia Naša Beluša, číslo I, január 2014, str. 6-7).

7. Navrhovateľ uvádza, že na základe požiadavky na súvislú celoplošnú opravu cesty v úseku 710 m vynaložil finančné náklady na jeho opravu a úsek na základe neúnosného stavu cesty zrealizoval.

Tento úsek bol vplyvom nadmernej dopravy natoľko poškodený, že sa stal takmer neprejazdný aj pre samotného navrhovateľa. Najdlhší zostávajúci úsek cesty III/06149 zostáva naďalej poškodený.

Spoločnosť si je vedomá negatívnych vplyvov lomovej dopravy, ktoré sa aj naďalej budú po vzájomnej dohode so správcom cesty č. III/06149 a s obcou Beluša z našej strany kompenzovať.

6. Rozšírením ťažby kamenniva dôjde k značnému obmedzeniu využitia okolitej oblasti na rekreačné účely práve vyššie uvedenými nevyriešenými vplyvmi na životné prostredie, stav ciest, prašnosť a pod.

Tvrdeniu o značnom obmedzení využitia okolitej oblasti na rekreačné účely odporuje text z „nového“ Návrhu Územného plánu obce Beluša (August 2013): *„Vzhľadom na nedostatočnú údajovú bázu, umožňujúcu komplexne zhodnotiť environmentálne dopady ťažby na celom území obce Beluša, nie je v rámci územného plánu možné exaktne a objektívne vyhodnotiť tieto dopady na existujúce aj plánované rozvojové aktivity v území“* (kap. 17, str. 160).

Z týchto dôvodov obec Beluša trvá na svojom nesúhlase s rozšírením ťažby stavebného kameňa v dobývacom priestore Beluša a aj napriek doplňujúcim informáciám považuje správu o hodnotení činnosti „Rozšírenie ťažby stavebného kameňa v dobývacom priestore Beluša“ za nedostatočnú. Navrhovateľ sa s pripomienkami obce Beluša dostatočne nezaoberal a neposkytol uspokojujúce posúdenia a návrhy opatrení.

Máme za to, že na všetky relevantné otázky od Obce Beluša bolo odpovedané, či už formou odkazu na požadované spracované odborné štúdie, potvrdenie súladu s príslušnými právnymi predpismi SR, resp. aj formou odkazu na stanoviská dotknutých orgánov z procesu posudzovania.

Nami navrhnuté opatrenia sa po ich akceptácii, resp. ich doplnení na základe odborného posudku k navrhovanej činnosti, v záverečnom stanovisku z posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie (bod. VI.3. Prílohy č. 12 k zákonu 24/2006 Z. z.), včleňujú do rozhodovacieho procesu a stávajú sa súčasťou ďalších konaní a povoľovacích činností.

V Žiline, dňa: 07.03.2014

Ing. Martin Janouš
konateľ

